

ANONİM ŞİRKETLERDE GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİ¹

§ I. Genel Kurul Kavramı, Oy Kavramı ve Genel Kurul Kararlarının Türleri

A. Genel Kurul Kavramı

Anonim şirkette bir genel kurul (GK) kararından söz edilebilmesi için, usulüne uygun olarak toplanmış bir genel kurulun olması ve şirket işlerine ilişkin bir öneri hakkında pay veya intifa hakkı sahiplerinin ya da onların temsilcilerinin irade beyanlarının aynı yönde birleşmesi gerekir. GK kararının, bir öneri hakkında yapılan müzakere ve oylama sonucunda alınması şarttır. Gündem maddesine ilişkin bir öneri hakkında oylama yapılmaksızın bir karar alınamaz. Buna göre GK kararı, GK'da yapılan oylama sonucu meydana gelen, kural olarak iç ilişkide ve istisnaen de dış ilişkide hukuki sonuç sağlamaya yönelik bir irade beyanıdır².

GK kararı, bir şirketin hukuki sonuç sağlama amacına yönelmiş bir irade beyanı olduğu için hukuki işlem niteliğine haizdir. Bu konuda doktrinde farklı bir görüş bulunmamakla birlikte, bu hukuki işlemin ne türden bir hukuki işlem olduğu tartışılmıştır. Bir kısım yazarlar kararın çok taraflı bir hukuki işlem olduğunu savunuyorken, diğer bir kısım yazarlar ise tek taraflı bir hukuki işlem olduğunu savunmaktadır³.

GK kararları toplantıya katılmayanlar ile katılıp da karara muhalif oy verenler için de bağlayıcıdır (TTK md. 423). Bu nedenle uygulamada genel kurul kararlarına karşı iptal davası açılmasına sıklıkla rastlanır⁴.

---

¹ Bu çalışma, 2013 yılında kaleme alınmıştır.

² Moroğlu, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 6. Baskı, İstanbul, 2012, s. 9; Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin, Ortaklıklar ve Kooperatifler Hukuku, Adi Ortaklık, Ticaret Ortaklıklarına İlişkin Genel Hükümler, İstanbul, 2005, s. 416; Deryal, Yahya, Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Hukuki Niteliği, Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan, İstanbul, 2003, s. 380; Çevik, Orhan Nuri, Anonim Şirketler, Ankara, 2002, s. 841 vd.; Ansay, Tuğrul, Anonim Şirketler Hukuku Dersleri, Ankara, 1973, s. 166 vd.; İmregün, Oğuz, Anonim Ortaklıklar, 4. Bası, İstanbul, 1989, s.149; Saka, Zafër, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul, İstanbul, 2004, s. 54.

³ GK kararının çok taraflı bir hukuki işlem niteliğinde olduğunu kabul eden görüş, anonim şirket tüzel kişiliğinin iradesinin, her biri ayrı ayrı hukuki işlem niteliğinde olan pay sahiplerinin oylarıyla meydana geldiği gerekçesine dayanır. GK kararının tek taraflı bir hukuki işlem niteliğinde olduğunu savunan görüş ise, karar şeklinde ortaya çıkan irade açıklamasının pay sahiplerine değil, şirket tüzel kişiliğine ait olduğu gerekçesinden hareket etmektedir. İlgili Görüşler için bkz. Moroğlu, s. 10, dn.11-12; Deryal, 383-388; Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 412; Eren, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul, 2003, s. 154.

⁴ Bahtiyar, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, 7.Bası, İstanbul, 2012, s. 157.

GK kararlarının tutanağa eksik veya çeşitli anlamlara gelecek şekilde yazılmış olması halinde kararın yorumlanmasına ihtiyaç duyulabilir. Bu durumda sınırlı ve kısıtlı bir yorum yapılması gerekir. Kararın ne anlama geldiğinin anlaşılabilmesi için tutanağa geçirilen müzakere metinlerinden yararlanılmalı ve karar metninde açık olarak belirtilmeyen hususlar dikkate alınmamalıdır.⁵

B. Oy Kavramı

Bir tanıma göre oy, ortağın bir öneri yönünde ve karşısında karar alınmasını sağlamak veya kararın oluşumuna engel olmak amacı ile iradenin bildirilmesi ve kararın bir unsurudur. Bu şekliyle oy, hukuki işlem niteliğinde bir irade bildirimidir⁶. Bir başka görüşe göre ise oy, inşai bir hak olarak tanımlanmıştır⁷.

Genel kurul kararları gibi onu meydana getiren oylar da pay sahiplerinin irade beyanları olarak hukuken bağımsız bir varlığa sahiptirler. Fakat oyun hukuki niteliği konusu tartışmalıdır. Bir görüşe göre oy, hukuki bir sonuç elde edilmesi amacıyla yöneltilmiş bir irade beyanı olarak tıpkı genel kurul kararı gibi bir hukuki işlemdir. Diğer bir görüşe göre, oy, hukuki bir işlem değil, bir çeşit hukuki fiildir⁸.

C. Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Türleri

1) Esasa ve Usule İlişkin Kararlar

Esasa ilişkin genel kurul kararları, kurul olarak şirketin iç ilişkilerinde ve istisnaen de dış, yani üçüncü kişilerle olan ilişkilerinde belli bir konudaki esas ve nihai iradesini içeren ve açıklayan kararlardır⁹.

Usule ilişkin kararlar ise esas ve nihai kararın alınmasıyla ilgili genel kurul müzakerelerinin düzenlenmesi amacıyla genel kurulca alınan ve ömrü en çok ilgili genel kurul toplantısı ile sınırlı olan kararlardır. Örneğin bilanço, kâr ve zarar hesabı ile ilgili müzakerelerde konuşma süresinin tespitine veya oy verme şeklinin belirlenmesine, toplantıya belli bir süre için ara verilmesine ilişkin

5 Yiğit, İlhan, Anonim Ortaklık Genel Kurulunun İşleyişi ve Ortaya Çıkan Sorunlar, İstanbul, 2005, s. 260.

6 Arslanlı, Halil, Kollektif ve Komandit Şirketler, İstanbul, 1960, s. 282.

7 Hirsch, Ernst, Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul, 1948, s. 290.

8 İlgili görüşler hak. bkz. Moroğlu, s. 10-11.

9 Saka, s. 56; Yiğit, s. 261.

kararlar bu niteliktedirler¹⁰.

Usule ilişkin kararların yalnız başlarına iptallerinin veya geçersiz olduklarının tesbitinin dava edilebilmesi, hukuki yarar bulunmadığından mümkün değildir. Usule ilişkin kararların uygulanmasının kanuna, anasözleşmeye veya iyiniyet ilkesine aykırı olması halinde, ilgili bulunduğu esas kararın iptali veya kesin hükümsüzlüğünün tesbiti yoluna gidilebilir. Aynı şekilde, toplantı başkanı veya başkanlık divanının kararları genel kurul kararı olmadıkları için TTK 445 ve devamı maddelerine göre iptallerinin veya batıl olduklarının dava edilebilmesi mümkün görünmemektedir¹¹.

2) Olumlu veya Olumsuz Kararlar

Karar, oya sunulan bir önerinin kabulü veya reddi şeklinde gerçekleşebilir. Genel kurulun kabul veya ret biçiminde ortaya çıkan iradesi olumlu veya olumsuz kararlar olarak nitelendirilir. Toplantı gündemindeki bir önerinin kanun ve anasözleşmede öngörülen oy çokluğunun sağlanmaması nedeniyle kabul edilmemesi durumunda kararın meydana gelmemiş olduğunu değil, önerinin reddedilmiş olduğunu kabul etmek gerekir. Çünkü kanun ve anasözleşme hükümleriyle öngörülen oy çokluğu ilkesi, kararın meydana gelmesi şartı olmayıp, sadece toplantı gündemindeki bir önerinin kabulü, yani olumlu karara bağlanabilmesinin bir şartıdır¹².

Genel kurulda oyların eşitliği halinde de oylanmış öneri reddedilmiş, yani red kararı meydana gelmiş olur. Buna karşılık toplantı gündemindeki her hangi bir önerinin oylamaya sunulmaması, söz konusu önerinin reddi anlamına gelmez. Böyle bir durumda genel kurulun olumlu veya olumsuz bir kararından da söz edilemez¹³.

3) İmtiyazlı Pay Sahipleri Genel Kurulları Kararı

TTK 454/1 maddesine göre, genel kurulun anasözleşmenin değiştirilmesine, yönetim kuruluna sermayenin arttırılması konusunda yetki verilmesine dair kararıyla, yönetim kurulunun sermayenin

---

10 Moroğlu, s. 12; Yiğit, s. 261; Saka; s. 56; Özer, Işık, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve Genel Kurulun Elektronik Ortamda Toplanması ve Karar Alması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006, s. 184.

11 Moroğlu, s. 13; Daha geniş bilgi için bkz., Teoman, Ömer, Anonim Ortaklık Genel Kurullarında Pay Sahiplerinin Konuşma Süresinin Sınırlandırılması, İktisat-Maliye Dergisi, 17.Cilt, 1981, S.12, s. 462.

12 Moroğlu, s. 14; Saka, s. 56; Yiğit, s. 262.

13 İlyasov, Muhammet, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararlarının İptali, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2009, s. 11; Özer, s. 184 vd.; Ayrıca bkz. Teoman, Ömer, Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Birden Fazla Paya Sahip Olan Ortaklar Bir Öneri Konusunda Aynı Zamanda Olumlu ve Olumsuz Oy Kullanabilirler, İktisat ve Maliye, C.XVII, S. 4, 1971, s. 149-161.

arttırılmasına ilişkin kararı, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edecek nitelikte ise bu karar anılan pay sahiplerinin yapacakları özel bir toplantıda, alacakları bir kararla onanmadıkça uygulanamaz. Bununla beraber, imtiyazlı pay sahiplerinin bir kurul oluşturmamaları ve anasözleşme değişikliği ile sermaye artırımını kararlarının onanması veya reddine ilişkin olanlar dışındaki kararlarını (TTK 360. madde) toplantı yaparak mı alacakları, toplantı yapılacak ise çağrının kimler tarafından yapılacağı ve hangi yetersayılarla karar karar alacakları ve tek bir imtiyazlı pay sahibi bulunduğu ne yapılacağı hususunda bir düzenleme bulunmamaktadır. İmtiyazlı pay sahipleri kurullarının aldıkları onama veya onamanın reddi kararları da genel kurul kararı niteliğinde olduğundan TTK 445. ve devamı maddelerine göre iptalleri, emredici hükümlere, ahlaka aykırı veya imkansız olmaları halinde batıl olduklarının tesbiti dava edilebilir¹⁴.

4) Azınlık Kararları

Anonim ortaklıkta esas olan ilke, çoğunluğun egemenliği ilkesidir. Ortaklıkta her pay sahibi genel kurul toplantılarına katılarak ortaklık yönetiminde etkili ve ortaklığın işleyişinde söz sahibi olur. Söz konusu bu çoğunluk da sermayeyi temsil eden payların sağladığı "oyçokluğu" ilkesidir. Bu ilke bir genel kurulu kararının meydana gelmesi veya mevcudiyeti şartı olmayıp sadece bir önerinin kabulü, yani olumlu olarak karara bağlanabilmesi şartıdır¹⁵.

TTK 360, 411-412, 420, 439-440, 486/3, 531 ve 559. maddelerinde düzenlenmiş olan ve şirket esas sermayesinin en az onda birini (SPK 11/8 maddesine göre, halka açık anonim şirketlerde ödenmiş sermayenin en az yirmide birini) temsil eden payların sahiplerinin aynı yöndeki oyları ile oluşan azınlık kararları da genel kurulda alınmaları yanında, yalnız azınlık pay sahiplerini değil bütün pay sahipleri ile şirket tüzel kişiliğini ve organlarını hukuken bağlayan kararlar olma özellikleri ile GK kararı niteliğindedirler¹⁶.

5) Oydan Yoksun Pay Sahipleri Özel Kurulu Kararı

SPK tarafından çıkarılan Seri 1, 36 Numaralı Tebliğin 21. maddesine göre "*OYP sahipleri özel bir kurul oluştururlar. OYP sahiplerinin haklarında değişiklik yaratan genel kurul kararları, toplantı tarihinden itibaren en geç bir ay içinde bu özel kurulca onanmadıkça hüküm ifade etmez. Bu kurulun*

---

14 Moroğlu, s. 16; Saka, s. 57.

15 Saka, s. 61, İlyasov, s. 13; Moroğlu, s. 16.

16 Moroğlu, s. 17.

toplantı ve karar yeter sayıları hakkında eTK 389 (TTK 454) maddesi hükmü uygulanır. OYP sahiplerinin haklarını değiştiren veya ortadan kaldıran ya da ihlal eden genel kurul kararları aleyhine, özel kurul toplantı tutanağına muhalefeti yazdıran OYP sahibi, gerektiğinde OYP sahipleri özel kurul kararları için iptal davası açabilir ve genel kurul kararının iptali için dava açılmak üzere, keyfiyeti yönetim kurulu üyeleri ve denetçilere bildirir."

Alınan kararların meydana gelişleri veya konuları itibariyle kanuna, anasözleşmeye, veya dürüstlük kuralına aykırı olmaları halinde dava edilebileceği kabul edilmiştir.

6) Seçim Kararları

Seçim kararları ile ilgili GK kararlarını diğer GK kararlarından ayıran en önemli özellik, bu kararların YK ve denetim kurulu üyelerinin seçimi ile ilgili olması, dolayısıyla üçüncü kişilere karşı bir icap niteliğini taşımasıdır. Bu kararların hukuki açıdan hükümlerini doğurabilmesi de seçilen kişilerin bu icabı “açık” ya da “kapalı” olarak kabul etmelerine bağlıdır. Seçilecek kişilerin bu icabı kabul etmeleriyle tüzel kişilikle seçilen şahıs arasında bir vekâlet veya hizmet akdi kurulmuş olur¹⁷.

Seçim kararları da GK kararı oldukları için, bu kararlar da TTK 445 ve devamı maddeleri gereğince iptal davasına konu olabilir. Bu kararların yokluğu ya da batıl oldukları 447. madde ve genel hükümlere göre tespit davasına konu olabilir. Eğer dava olumlu sonuçlanırsa, bu durumda söz konusu “icap” hükümsüz sayılacağından, seçilen kişiler ile tüzel kişilik arasındaki vekâlet ya da hizmet akdi de sona erer¹⁸.

D. İptaledilebilirlik

Yokluk ve butlan halleri dışında kalan sakatlık hallerinde anonim ortaklık genel kurul kararları iptal edilebilirlik müeyyidesine tabidir. İptaledilebilirlik, TTK 445-451. maddeleri arasında ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. TTK 445. maddesine göre, "... kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren üç ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesinde iptal davası açabilirler."

---

17 Moroğlu, s. 19.

18 Seçilen kişi ile tüzel kişi arasında vekâlet veya hizmet akdinin sona ermesi sonucunda taraflar arasındaki doğacak tazminata ilişkin uyuşmazlıklar BK'nun tazminat hükümlerine tabidir. Moroğlu, s. 19-20.

Madde metninden de anlaşılacağı üzere genel kurulda alınmış bir karar şekil ve özü bakımından sakat bile olsa, mahkeme kararıyla iptaline hükmedilinceye kadar geçerli bir karar olarak kabul edilecektir¹⁹. Süresinde ve usulüne uygun olarak açılmış bir iptal davası kesin hüküm ile sonuçlanır ise mahkemenin bu kararı geçmişe etkili olarak hüküm ifade edecektir. İptale tabi bir kararın alınmasından itibaren üç ay içerisinde dava açılmaz yahut açılan iptal davası mahkeme tarafından kesin bir hükümle reddedilirse bu durumda artık söz konusu karar geçerli bir karar gibi hüküm ve sonuçlarını doğuracaktır. Artık bu kararın geçersiz olduğu savının ileri sürülme olanağı ortadan kalkacaktır. İptal edilebilir bir karar sınırlı süreli infisahi şartta bağlı geçerli bir hukuk işlemidir²⁰.

Kanuna aykırı GK kararlarının müeyyidesinin ne olduğu konusunda doktrinde tam olarak bir görüş birliği bulunmamaktadır. Konu, eski Borçlar Kanunu 19 ve 20. (TBK md. 27) maddelerindeki hükümsüzlük sisteminin genel kurul kararları bakımından da geçerli olup olmayacağı merkezinde odaklanmaktadır²¹.

§ II. Genel Kurul Kararlarının İptali

A. İptaledilebilirliğin Maddi Hukuka İlişkin Koşulları

Anonim ortaklıklarda kararların alınmasında kural olarak çoğunluk ilkesi geçerlidir (TTK md. 418, 421). GK da alınan kararlar toplantıya katılmayanlar ile katılıp da karara muhalif oy verenler için de bağlayıcıdır (TTK md. 423). GK kararları hukuki muamele niteliğinde olduğu için sakatlık söz konusu olduğu durumlarda iptali istenebilir. Paysahipleri için sakat olan genel kurul kararları için iptal davası açma hakkı, kanun tarafından tanınan hak olduğu için bu hakkın hiçbir şekilde kısıtlanması söz konusu olamayacaktır. Uygulamada GK kararlarına karşı iptal davası açılmasına sıklıkla rastlanılmaktadır²².

---

19 Bir genel kurul kararının iptalinin dava edilmiş olması, bu kararın hüküm doğurmasına ve ilke olarak icrasına engel olmaz. Mahkemenin iptal kararı kesinleşinceye kadar GK kararı geçerlidir ve uygulanabilir. Moroğlu, Erdoğan, Hukukî Mütalâalar, İstanbul, 2007, s. 262.

20 Saka, s. 239; Moroğlu, s. 24.

21 Tartışmalar hak. bkz, İmregün, Oğuz, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararlarına Karşı Kanun Yolları, Prof. Dr. Fehiman Tekil'in Anısına Armağan, İstanbul, 2003, s. 155 vd; Tekil, Fehiman, "Hükümsüzlük ve İptal Edilebilirlik Ayrımı Hakkında Bir Yargıtay Kararı Üzerine Düşünceler" Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, 2. Bası, İstanbul, 2001, s. 593-600; Bahtiyar, s. 158-159.

22 Çevik, s. 234; Bahtiyar, s. 157, Saka, s. 242; İlyasov, s. 37.

TTK 445-451. maddelerine göre genel kurul kararının iptali için bir GK kararının bulunması ve bu GK kararının kanuna, anasözleşmeye veya dürüstlük kuralına aykırı olması gerekmektedir. Bunlara ilaveten TTK 446/b maddesine göre, GK kararı ile aykırılık arasında "nedensellik bağının" iptaledilebilirlik bakımından bazı durumlarda önem taşımaktadır²³.

Anonim ortaklığın genel kurulunda alınan her bir karar kendi içinde bir bütündür ve karar belirli bir koşula bağlanmış olsa dahi mahkemece sadece bu koşulun ortadan kaldırılması istenemez. Değişik bir söyleyiş ile, genel kurul kararının iptalini dava eden pay sahibi yasa, anasözleşme ya da iyiniyet kuralına aykırı olarak nitelendirdiği bir GK kararının bir bütün olarak hükümsüzlüğünü ileri sürebilir. Kararda yer alan bir şartın ya da kaydın veyahut bir bölümün çıkarılmasını talep edemez²⁴.

B. Genel Kurul Kararlarının Kanun Hükümlerine Aykırılığı

TTK 445. maddesinde kanuna aykırılık taşıyan GK kararlarına karşı iptal davası düzenlenmiştir. Maddede kastedilen kanuna aykırılık yalnız Ticaret Kanunu hükümlerini kapsamaktan öte, yürürlükte bulunan tüm kanun hükümlerine aykırılığı içermektedir. Başka bir ifadeyle, kanuna aykırılık deyiminden kastedilen, şekli ve maddi kanun metinlerine, örf ve adet kurallarına aykırılığı kapsamaktadır²⁵.

Kanuna aykırılıktan kastedilen şey sadece tüzük, yönetmelik, kararname, tebliğ vs. hükümlerin değil tüm objektif hukuk kurallarına aykırılığın anlaşılması gerektiğidir. Bu itibarla da kanuna aykırılıktan anlaşılması gereken, tüm özel ve kamu hukukuna giren (Anayasa dâhil olmak üzere) bütün kanun hükümlerine aykırılıklardır. Objektif nitelikte bir hukuk kuralı olarak genel veya özel nitelikteki örf ve adet kuralına ve bir genel hukuk ilkesine, örneğin pay sahiplerine eşit koşullar altında eşit davranılması genel kuralına aykırılık da kanuna aykırılık kapsamındadır ve iptal nedeni oluşturur²⁶.

Bir GK kararının ne zaman kanuna aykırılık, yok sayılma veya batıl (BK md. 26-27), ne zaman da aynı gerekçe ile iptal edilebilir olduğu konusunda eTK'ndan beri süregelen tartışmalar devam etmekte ve hem yargı kararlarında hem de doktrinde bir görüş birliği bulunmamaktadır. Başlarda AŞ'lerin

---

23 Karar ile kanuna veya anasözleşmeye aykırılık arasındaki nedensellik bağı konusunda daha geniş bilgi ve açıklamalar hakkında bkz. Moroğlu, s. 212, Bahtiyar, s. 160; Moroğlu (Mütalaalar), s. 174; Eriş, Gönen, Anonim Şirketler Hukuku, Ankara, 1995, s. 449.

24 Teoman, Ömer, Yaşayan Ticaret Hukuku, Hukuki Mütalaalar, C.I-II, 2. Bası, İstanbul, 2011, s. 1584.

25 Domaniç, Hayri, Anonim Şirketler, İstanbul, 1988, s. 641.

26 Moroğlu, s. 196.

niteliklerine ilişkin emredici hükümlere aykırılığı, üç aylık iptal süresinden kurtarmak için yokluk sonucunu bağlayan Yargıtay, daha sonra eTK 381 kapsamında kanuna aykırılığı, maddenin sözü ve gerekçesine aykırı biçimde, kanunun yedek hükümlerine aykırılık şeklinde yorumlamış; emredici kanun hükümlerine aykırılığa ise butlan yaptırımını uygulamıştır²⁷.

Doktrinde Hirsch, eTK md. 381'in özel bir hüküm olduğunu ve emredici hükümlere aykırı GK kararlarının bile iptal davasına konu edilebileceği görüşünde idi. Poroy ise, yokluk ve butlan halleri dışındaki hükümlere aykırılıkların eTK md. 381 uyarınca kanuna aykırılık gerekçesiyle iptal davasına konu olabileceğini belirtmiştir. İmregün, eTK md. 381'de hiçbir ayırım yapılmaksızın tüm emredici hükümlere göre aykırılığın iptal davası yaptırımına bağlanmasını yerinde bulmamaktadır. Arslanlı, Moroğlu ve Domaniç ise birbirine yakın görüş ve haklı gerekçeler ortaya koyarak, emredici hükümler arasında ikili bir ayırım yapmakta; üçüncü kişileri ve ortaklık alacaklılarını korumaya yönelik (mutlak) emredici hükümlere aykırılığın yokluk veya butlana, bunlar dışında kalan ve ortakları korumaya yönelik (nisbi) emredici hükümlere aykırılığın iptal davasına tabi olduğunu savunmakta idiler. Bu görüş uyarınca hangi hükümlerin nisbi emredici nitelikte olduğu hükmün sözünden anlaşılmadığı takdirde, hakim tarafından yorum yoluyla saptanacaktır. Bu açıdan özellikle, kararın oluşmasına dair kurucu/şekli (mutlak emredici) hükümler dışında kalan ve kararın oluşmasıyla ilgili olan tüm hükümler nisbi emredicidir²⁸.

Bazı örnekler vermek gerekirse, sonucu etkileyecek oranda bir oy hakkı hesaba katılmaksızın alınan bir GK kararı iptal edilebilir; halka kapalı bir şirkette o yılın kârının tamamının sermaye artırımında kullanılmasına dair karar iptal edilebilir; TTK md. 414/1 nisbi emredici bir kural olup, toplantıdan on gün önceki davetle toplantı yapılmış ise alınan kararlar iptal edilebilir; TTK md. 436 uyarınca oydan yoksun kişilerin de katılımı ile alınan karar iptal edilebilir²⁹.

C. Genel Kurul Kararlarının Ana Sözleşmeye Aykırılığı

GK kararının şirket anasözleşmesi hükümlerine aykırı olması da TTK md. 445 gereği iptaledilebilirliğe neden olur. Anasözleşme, emredici hükümlere aykırı olmayan özel hükümlerden; yedek veya yorumlayıcı kanun hükümlerinin kısmen veya tamamen aksini öngören hükümlerden; emredici nitelikteki kanun hükümlerini kanun koyucunun amacına uygun olarak daha da ağırlaştırılan

---

27 Bahtiyar, s. 158.

28 Görüşler hakkında daha geniş bilgi için bkz., Bahtiyar, s. 158-159.

29 Bahtiyar, s. 159; Moroğlu, s. 196-198; Saka, s. 242.

veya pekiştiren hükümlerden; ihlal edilmesi GK kararının anasözleşmeye aykırılık nedeniyle iptaledilebilirliğine yol açmayıp sadece ilgililerin tazmin sorumluluğuna yol açan düzenleyici hükümlerden; ve nihayet, uygulamada sıkça görüldüğü üzere kanunların emredici olan ve olmayan hükümlerini aynen veya özü bakımından tekrar eden hükümlerden oluşur³⁰.

Anasözleşmenin bütün hükümleri, emredici hükümlere aykırı olmamak ve ayrıca kanunda öngörülen merasime uyulmak koşulu ile her zaman değiştirilebilir veya kaldırılabilir (TTK md. 452). Anasözleşmenin değiştirilmesine dair kararın sırf mevcut anasözleşme hükmüne aykırı veya farklı bir düzenleme içermesi tek başına bir iptaledilebilirlik nedeni oluşturmaz.

Anasözleşmeye aykırı kararlara örnek olarak; sözleşmede YK üye sayısı 3 olarak gösterilmesine ve gündeminde sayı değişikliği bulunmamasına rağmen GK, 5 üye seçmişse bu karar anasözleşmeye aykırıdır. Anasözleşmede YK üyelerinin tekrar seçilmeleri yasaklanmış (TTK md. 362/1) olmasına rağmen bir üyenin yeniden seçilmiş olması anasözleşmeye aykırıdır ve iptali istenebilir bir karardır.

D. Genel Kurul Kararlarının Dürüstlük Kuralına Aykırılığı

TTK 445. maddesinde dürüstlük kuralına aykırılık açıkça bir iptal nedeni olarak zikredilmiştir. TMK 2. maddesine atıfta bulunan ilgili düzenlemeyle genel bir hukuk ilkesi olan dürüstlük kuralının GK kararları hakkında da uygulanacağı anlaşılmalıdır. Bu hükmün düzenlenme amacı anonim ortaklıkta çoğunluğun azınlığı ezmesini engellemektir. Hakim, her bir somut olayda bu açıdan inceleme yapmalı ve ortaklık çıkarları ile çoğunluğun çıkarları arasında paralellik olup olmadığını araştırmalıdır³¹.

Örneğin, şirketin sermaye yapısı gerektirmediği halde yeterli ekonomik gücü bulunmayan pay sahiplerinin şirketteki sermaye ve pay oranlarını düşürmek amacıyla alınan sermaye artırımı kararı dürüstlük kuralına aykırılık teşkil edebilir.

Eşitlik ilkesine aykırılık oluşturan kararlarda iptaledilebilir kararlardır. Örneğin, aynı hukuki konumdaki paylara farklı kâr payı ödenmesini öngören bir karar veya kâr payının ödenme zamanı konusunda paysahipleri arasında ayrıcalık yaratan bir karar eşitlik ilkesine aykırıdır ve iptale tabidir.

---

30 Moroğlu, s. 198-199.

31 Bahtiyar, s. 160; Moroğlu, s. 204 vd; Saka, s. 246 vd.

E. Sadakat Yükümlülüğü ve İptaledilebilirlik

Moroğlu'na göre, pay sahiplerinin şirkete ve diğer pay sahiplerine karşı kural olarak sadakat yükümlülükleri bulunmamakla beraber, istisnaen şirkette egemen konumda bulunan pay sahiplerinin şirkete karşı sadakat yükümlülüklerinin bulunduğu kabul edilmesi gerekir. Sadakat yükümlülüğü dürüstlük kuralından kaynaklanan bir yükümlülük olduğuna göre, buna aykırı olan GK kararlarının iptal edilebilir kararlar olduğunun da kabulü gerekir³². Nitekim Yargıtay 11. HD. sadakat yükümlülüğüne aykırılık olarak nitelendirilebilecek halleri dürüstlük kuralına aykırılık olarak kabul etme eğilimindedir³³.

F. Karar ile Aykırılık Arasında İliyet Bağı

eTK 381. maddesi, alınan GK kararı ile aykırılık arasında illiyet bağından söz etmemiş, bu bağın bulunduğunu varsaymış olduğundan, davacının yalnızca aykırılığın bulunduğunu ispat etmesinin yeterli olacağı kabul edilmekte idi. Eğer bu aykırılık, kararı etkilememiş ise bunu kanıtlanma olanağının davalıya verilmesi gerektiği, bunu doğrulayan hüküm olarak eTK 381/3'ün davalıya haksız kullanılan oyun kararı etkilemediği savunmasını tanıdığı belirtilmekte idi³⁴.

TTK 446/b maddesine göre, istisnai olarak bazı pay sahiplerinin GK kararlarının iptalini dava edebilmeleri, kararın alınmasına ilişkin bir kısım aykırılıkların kararın oluşmasında etkili olduğunu kanıtlamaları koşuluna bağlanmıştır. Anılan hükme göre genel kurula çağrının usulünce yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsililerinin toplantıya katılıp oy kullanmış oldukları gibi aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu kanıtlamaları gerekmektedir³⁵.

Nedensellik bağına ilişkin 446/b hükmü genel kurul kararının meydana gelişine ilişkin iptal nedeni oluşturan diğer aykırılıklar içinde uygulanmalıdır³⁶. Teoman ise, eTK 381/3 maddesinin son cümlesindeki "oylamaya katılmanın alınan kararı etkilemediği" savunmasının istisnai bir hüküm olarak sınırlı yorumlanması gerektiğini ve sadece "umumi heyet toplantısına iştirake selahiyetli

---

32 Moroğlu, s. 211.

33 Yargıtay TD, 03.04.1967 T, 65/1343 E., 67/1352 K. (Moroğlu, s. 211).

34 Bahtiyar, s. 161; Teoman, s. 852-860.

35 Moroğlu'na göre, nedensellik bağının kanunda iptaledilebilirlik nedeni olarak değil de, iptal davasının dinlenebilirliği nedeni olarak düzenlenmesi isabetli değildir. Moroğlu, s. 213.

36 Moroğlu, s. 213.

olmayan kimselerin bir karara iştirak etmeleri durumunda" uygulanabileceği görüşündedir³⁷

§ III. İptal Davası

A. İptal Davasının Tanımı ve Hukuki Niteliği

GK kararlarının geçersizliğine ilişkin uyuşmazlıklar, iki tarafın iradesine tabi olan, başka bir ifadeyle mahkeme kararına gerek duyulmaksızın tarafların kendi aralarında sağlayacakları anlaşma yoluyla çözüme kavuşturabilecekleri uyuşmazlık türünden değildir. Anonim ortaklık GK kararının kanun hükümlerine, ortaklık anasözleşmesine ve de dürüstlük kurallarına aykırılığı ancak, TTK 445-451. maddeleri gereğince açılacak iptal davası ile ileri sürülebilir. Ortaklık GK kararının yokluk ve butlan iddiasının aksine, söz konusu kararların iptal edilebilirliği "itiraz" ve "def'i" yoluyla ileri sürülemeyeceği gibi, mahkeme tarafından da re'sen nazarı itibara alınamaz.

İptal davası GK kararının hükümsüz olduğunu karara bağlaması amacıyla açıldığı için yenilik doğurucu eda davasıdır³⁸. Bu durumda genel kurul kararının iptal edilebilir bir karar olup olmadığının tespiti için pay sahipleri, yönetim kurulu, yönetim kurulu üyeleri tarafından açılacak tespit davasının mahkeme tarafından dinlenmesi olanak dışıdır. Bir eda davası olması nedeniyle iptal davasının açılabilmediği hallerde tespit davasının açılmasında hukuki bir yarar olmadığı gibi, iptal davası yerine tespit davasının açılabilmesinin kabulü halinde TTK 445. maddesinde öngörülen üç aylık hak düşürücü iptal davası süresinin de etkisiz bırakılmasına yol açılmış olacaktır³⁹.

---

37 Teoman, Ömer, Oy Hakkından Yoksun Pay Sahiplerinin Karara Katılmış Bulunmaları Nedeniyle Açılan İptal Davasında Anonim Ortaklık Bu Katılmanın Oylama Sonucunu Etkilemediği Savunmasını Yapamaz, Yargıtay'ın TK. md. 361, f. 3, c. 2'nin Uygulama Alanına İlişkin Görüşünün Eleştirisi, İktisat ve Maliye, C. XXIX, S. 9, 1982, s. 365-368; Karş. Moroğlu, s. 213-214 dn. 407; Bahtiyar, s. 161.

38 Moroğlu, s. 219; Saka, iptal davası sonucunda verilen ret kararının açıklayıcı nitelikte bir tespit hükmü olduğunu belirtmektedir. Karş. Saka, s. 252.

39 Moroğlu'na göre, anonim ortaklık adına açılacak bir tespit davası da dinlenemez. Bu durumda anonim ortaklığın kendi kararı aleyhine iptal davası açamayacağı düşünüldüğünde, kararın geçerli olup olmadığının tespiti konusundaki aykırılığı gidermek için tespit davasının açılmasında hukuki açıdan yarar olduğu düşünülse de, Yazar'ın desteklediği görüşe göre; Türk Ticaret Kanunu 445. maddesinde tahdidi olarak sayılan davacılar arasında anonim ortaklık zikredilmediği için, tespit davası yoluyla anonim ortaklığın dolaylı yoldan davacı durumuna getirilmesi Türk Ticaret Kanununun getirmiş olduğu sistematige aykırı olacağından, kabul edilmesi mümkün gözükmemektedir. Ayrıca, iptal davasıyla anonim ortaklıktaki azınlık pay sahiplerini, ortaklıktaki çoğunluk pay sahiplerine karşı koruma amacı güdüldüğünden, iptal davasını etkisiz bırakabilecek bir tespit davası hakkının anonim ortaklığa tanınması düşünülemez. Moroğlu, s. 219 vd.

B. İptal Davasının Tarafları

1) Davacılar

a) Pay sahipleri

İptal davası açma hakkı pay sahiplerine, anonim ortaklıkta pay sahibi sıfatını haiz olmalarından ötürü tanınan ve kanunun emredici hükümlerince güvence altına alınmış olan haktır. Bu hakkın doğumundan önce kullanılmasından vazgeçilmesine ilişkin yapılan her türlü anlaşma batıldır. Ayrıca iptal davası açma hakkı, pay sahibinin ortaklığa karşı tüm sermaye borcunu ödemesi koşuluna bağlı olmadığı gibi ortaklık anasözleşmesi hükmüyle de böyle bir koşula tabi tutulamaz. TTK 445. maddesine göre, iptal davası açmış olan pay sahipleri genel kurulda alınmış olan kararın kanuna, ortaklık anasözleşmesine ve dürüstlük kuralına aykırı olduğunu kanıtlamakla yetinebileceklerdir. Ayrıca, dava konusu kararın kendi şahsi menfaatlerini zedelediğini ya da kararın iptal edilmesinde ortaklığın yararının bulunduğunu ispatlamak durumunda değildirler⁴⁰.

İptal davası açma hakkı ortaklığın tüm pay sahipleri için söz konusu olduğu için pay sahibinin genel kurulda oy hakkından yoksun olması, iptal davası açma hakkından da yoksun tutulması anlamına gelmemektedir. Bilakis oydan yoksun pay sahipleri de bazı koşulları yerine getirmek suretiyle diğer pay sahipleri ile aynı hakka sahiptirler. Dolayısıyla bu pay sahipleri de genel kurula katılabilirler ve genel kurulda alınan kararlara karşı iptal davası açabilirler. Her ne kadar TTK md. 446/a toplantıda hazır bulunan pay sahiplerinin iptal davası açabilmeleri için karara olumsuz oy verip bu muhalefetini tutanağa geçirtmeleri şartını öngörmüş olsa da bundan, iptal davası için pay sahibinin oy hakkından yoksun bulunmaması ve oyunu dava konusu karar aleyhine kullanması gerektiği anlamı çıkarılmaz⁴¹.

TTK 446/a-b maddesi gereği pay sahibi olmak iptal davasının dinlenebilmesinin ilk şartıdır. Davacı, pay sahibi sıfatını davanın sonuna kadar korumak ve kesin hüküm ile sonuçlanmasına kadar davanın her aşamasında kanıtlamak durumundadır. Yargıtay da bir kararında: "Her ne kadar davacı... genel kurul kararının iptalini istemiş ise de sonradan ve dava sırasında paylarını üçüncü kişiye devretmekle de paydaşlık sıfatı ve davacı olma niteliğinin kalmadığı anlaşıldığından davanın reddine ilişkin kararın onanmasına karşı yaptığı karar düzeltme isteminin reddi gerekmiştir" hükmünü vermiştir⁴².

---

40 Moroğlu, s. 227.

41 Moroğlu, s. 228; Saka, s. 254; İlyasov, s. 48-49.

42 Yargıtay 11. HD. 09.11.1983 T., 4878 E., 4923 K. (www.kazanci.com.tr); Moroğlu (Mütalâalar), s. 251 vd.

Pay sahibi davacı bütün paylarını devrederse açmış veya açacak olduğu iptal davasının artık dinlenilmemesi ve reddi gerekir. Bu halde davacı sıfatı (ölüm ve birleşme gibi külli halefiyet söz konusu olan durumların aksine) payları devralan kimseye intikal etmez. Ancak Yargıtay vermiş olduğu son kararlarından birinde, iptal davası açmış olan pay sahibinin paylarını devralan yeni pay sahibinin derdest iptal davasına devam edebileceğini kapalı bir şekilde kabul etmiştir⁴³. Burada HMK 125. maddesi hükmü yani davalı şeyin temlik uygulaması söz konusu olabilir, ancak Moroğlu'na göre iptal davası açan kimsenin özellikle hamiline yazılı pay senetlerini ayrı ayrı birçok kimseye devretmek suretiyle davalının durumunu olağanüstü zorlaştıracağından HMK 125. madde hükmü uygulanamaz⁴⁴.

I. Payın veya Pay senedinin Birden Çok Sahibinin Bulunması

Payın veya pay senedinin birden çok sahibi bulunuyorsa TTK 477. maddesine göre diğer pay sahipliği hakları gibi iptal davası açma hakkı da bir müşterek mümessil aracılığı ile kullanılır.

II. Pay veya Pay Senedi Sahibinin Mülkiyet Hakkının Başkasının İntifa, Rehin, Hapis, Saklama veya Kullanım Ödücü Hakları ile Kayıtlı Olması

Pay sahibinin pay üzerindeki mülkiyet hakkının bir başkasının intifa, rehin, hapis, saklama veya kullanım ödücü hakları ile kayıtlı bulunduğu hallerde iptal davası açmaya kimin yetkili olacağı konusunda kanunda bir düzenleme yoktur. Moroğlu'na göre TTK 446. maddesinde iptal davası açma hakkının pay sahibine ait olduğu belirtilmiş olsa da pay veya pay senedi üzerinde intifa hakkı bulunması halinde kuru mülkiyet hakkı sahibi yanında intifa hakkı sahibinin de münferiden iptal davası açmaya yetkili olduğunun, kuru mülkiyet sahibi ile intifa hakkı sahibi arasında ihtiyari bir dava arkadaşlığı bulunduğunun kabulü gerekir⁴⁵.

Pay ve pay senedi üzerinde rehin hakkı bulunan gerçek veya tüzel kişinin, iptal davası açabilme hakkı yoktur. Keza, bir pay veya pay senedi üzerinde vedia hakkı bulunması da iptal davası açabilme hakkını kazandırmaz. Payların veya pay senetlerinin ariyet olarak verilmiş olması halinde de durum aynıdır.

43 Yargıtay 2. HD, 31.03.1997 T., 1902E., 2319 K. (Moroğlu, s. 230, dn. 438).

44 Moroğlu, s. 230; Moroğlu (mütalâalar), s. 254.

45 Moroğlu, s. 231; Ayrıca bkz. Teoman, Ömer, Anonim Ortaklıkta Paylar Üzerinde İntifa Hakkı Bulunması Durumunda Oy Hakkı Dışındaki Yönetim Haklarının Kimin Tarafından Kullanılacağı Sorunu, Ekonomik Hukuk Dergisi, S. 4, 1978, s. 49-60.

III. Genel Kurul Toplantısına Katılmış Olan Pay sahipleri

TTK 446/1 maddesine göre iptal davasının açılabilmesi için pay sahibinin, GK toplantısına asaleten veya temsilci aracılığı ile katılmış olması, karara olumsuz oy vermesi ve olumsuz oyu veren pay sahibinin muhalefetini tutanağa geçirtmiş olması şarttır. Şu halde, karar lehinde oy verenler, çekimser kalanlar, aleyhte oy kullanmasına rağmen muhalefetini tutanağa geçirtmeyenler iptal davası açamazlar.

Önceki Ticaret Kanunu (6267 Sayılı Kanun) döneminde olumsuz oy verme ve ve muhalefeti tutanağa geçirtme şartı yeterince açık olmadığı için uzun süre doktrinde tartışma konusu yapılmıştır. Uygulama ve doktrinde baskın görüş, genel kurul kararına karşı hem karşı yönde oy kullanmak hem de iradenin karşı yönde kullanıldığının zapta geçirilmesi gerektiği yönünde idi. İmregün'e göre, genel kurul kararına karşı olumsuz oy kullanmış olduğunu tutanağa geçirten pay sahibi, karara muhalefetini de tutanağa geçirtmiş sayılmaktadır. İmregün bu durumda olumsuz oy kullanıp, olumsuz oy kullanıldığını ismen tutanağa geçirtmenin, genel kurul kararına karşı muhalif kalındığının tutanağa geçirtilmiş olacağı görüşündedir⁴⁶.

Yargıtay uzun yıllar "Muhalefetini zapta geçirtmiş olmadıkça anonim ortaklıkta pay sahipleri genel kurul kararlarının iptalini talep edemezler, çünkü sadece olumsuz oy kullanmak yeterli değildir" hükmünü benimsemiş ve uygulamıştır⁴⁷.

Moroğlu, hangi karar veya kararlara red oyu verildiğinin ya da muhalif kalındığının tutanaktan açıkça anlaşılmasını yeterli görmüş ve baskın görüşün, dava hakkını gereksiz zorlaştırdığını hatta kısıtladığını belirtmiştir. Pay sahibinin ne yönde oy kullanmış olduğunun tutanaktan anlaşılabilmesi halinde, karara muhalefetin tutanağa geçirtilmiş olması olumsuz oy verildiğine yeterli kanıt sayılmalıdır⁴⁸. Muhalefetin gerekçeli olması mümkün, fakat zorunlu bir unsur değildir⁴⁹.

Genel kurulda bir karara olumlu oy vermiş olan pay sahibi, ayrıca bu karara muhalefetini tutanağa geçirtmiş olsa bile iptal davası açamaz. Fakat, irade fesadı nedeniyle oyun geçersizliğine dayanılarak, kararın da iptali istenebilir; bu durumda muhalif kalma ve tutanağa yazdırma şartı aranmaz. Genel

---

46 İmregün, Oğuz, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararlarına Karşı Pay Sahiplerinin İptal Davası Açma Hakkı, Prof.Dr. Hayri Domaniç'e Armağan, İstanbul, 1995.

47 Yargıtay 11. HD, 31.10. 1984 T., 4429 E./5181 K. (www.kazanci.com.tr).

48 Moroğlu, s. 236-237; Aynı yönde Bahtiyar, s. 161-162; Saka, s. 256 vd.

49 Bahtiyar, s. 162; Karşı görüş için bkz., Domaniç, s. 885.

kurulda alınan birden çok karara muhalefet topluca tutanağa geçirilebileceği gibi, bu işlem muhalif kalınan her karar için ayrı ayrı da yapılabilir⁵⁰.

IV. Genel Kurul Toplantısına Katılmamış Olan Pay sahipleri

TTK 446/b hükmüne göre, "*Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri*" iptal davası açabilirler. Bu koşullardan en az birinin bulunması pay veya intifa hakkı sahibi tarafından açılacak olan iptal davasının incelenmesi koşuludur.

Davacı, iptal davasının dinlenebilmesi için maddede sayılan koşullardan en az birinin varlığını kanıtlamak durumundadır. Eğer iptal davasının dinlenebilmesi koşullarından en az biri mevcutsa, davacı başkaca iptal nedenlerine de dayanabilir. Davalı anonim şirket, davacı tarafından ileri sürülen iptal nedenlerinin alınan kararları etkilemediğini kanıtladığı takdirde, aslında kanunun diğer hükümlerine, anasözleşmeye veya dürüstlük kuralına aykırı olan bir kararın iptaline hükmedilmesini önleyebilecektir⁵¹.

V. Genel Kurul Toplantısına Yapılan Çağrının Gereğince Yapılmamış Olması Halinde Pay sahiplerinin İptal Davası Açma Hakkı

Toplantıya çağrının amacı, ortaklık pay sahiplerinin toplantıdan haberdar olmalarını temin etmek ve bu yolla kendilerinin bizzat toplantıya katılmalarını ya da temsilci vasıtasıyla temsil edilmelerini sağlamaktır. TTK 414/1 maddesine göre GK, toplantıya esas sözleşmede gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanan ilanla çağrılır. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır. Genel olarak bir çağrının varsayılabilmesi için üç ana koşulun gerçekleşmiş olması gerekmektedir; Bunlar, yapılan çağrı bütün pay sahiplerine yapılmış olmalıdır; Çağrı, kanun veya anasözleşmeye göre görevli veya yetkili organlar veya kişiler tarafından yapılmalıdır; Çağrı, şekil ve özü bakımından olağan bir dikkat ve özeni gösteren her pay sahibinin belli bir yer ve zamanda genel kurulun toplanacağını tahmin

50 Bahtiyar, s. 161; Moroğlu, s. 237-240.

51 Moroğlu, s. 244.

edebileceği nitelikte olmalıdır. Çağrı usulüne aykırılık, çağrının yok sayılmasına yol açacak derecede ağır ise, GK kararı da yoktur; fakat davet var ama usulüne uygun değil ise kararın iptali dava edilebilir⁵².

Teoman'a göre, genel kurula hiç davet edilmeyen bir pay sahibinin iptal davası, üç aylık hak düşümü süresi içinde açılmak koşulu ile ayrıca kararların yasa, anasözleşme ya da iyiniyet kuralına aykırılığın kanıtlanması gerekmeksizin kabul edilmelidir⁵³. Usulüne uygun yapılmayan bir GK çağrısına rağmen, GK toplantısında kendisini vekil aracılığı ile temsil ettiren bir pay sahibi, anılan şekil eksikliğine dayanarak iptal davası açma hakkına sahip değildir. Bir pay sahibinin eTK 368. maddesindeki aykırılığa dayanarak ilgili GK kararının iptalini istemesi için, GK toplantısına hiç katılmamış ve toplantı tarihi ile gündeminden ve yerinden başka bir biçimde de haberdar olmamış bulunması gerekir⁵⁴.

VI. Gündemin Gereği Gibi İlan Edilmemiş Olması Halinde Pay sahiplerinin İptal Davası Açma Hakkı

Genel kurulu toplantıya davet eden ilan ve çağrı mektuplarında toplantı gündeminin yer alması gerekmektedir. Böylece pay sahipleri, GK toplantısına katılıp katılmama kararını verebilme ve katılacak oldukları takdirde gerekli hazırlıkları yapabilme imkanını bulurlar. GK toplantısı gündeminin YK tarafından kararlaştırılması zorunludur. Yönetim kurulunun böyle bir kararın mevcut olmaması ya da toplantı veya karar yetersayısının elde edilememiş olmasına karşın, ortada sanki bir karar varmış gibi işlemlerin yürütülmüş bulunulması durumunda GK toplantısında alınan kararlar da hükümsüz olur⁵⁵.

TTK 413/2 maddesine göre, gündemde bulunmayan konular (bazı istisnalar dışında) genel kurulda müzakere edilemez ve karara bağlanamaz. TTK 446/b maddesinde yer alan gündemin gereği gibi ilan veya tebliğ edilmiş sayılabilmesi için her şeyden önce, davete ilişkin ilanlarda ve taahhütlü mektuplarda yer almış olması ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile anasözleşmede öngörülmüş olan diğer ilan vasıtalarında bu şekilde ilan edilmesi gerekir. Davet ile gündemin ayrı gazetelerde veya ayrı zamanlarda yahut aynı gazetede ve aynı tarihte olsa bile ayrı yerlerde ilan edilmeleri halinde

---

52 Teoman, s. 2120; Bahtiyar, s. 162; Moroğlu, s. 70, 245; Saka, s. 259; İlyasov, s. 52-53.

53 Teoman, s. 1382.

54 Teoman, s. 1389.

55 Teoman, s. 1210.

kural olarak "gündemin gereği gibi ilan edilmediğinin" kabul edilmesi gerekir⁵⁶.

VII. Genel Kurula Katılmasına ve Oy Kullanmasına İzin Verilmeyen Pay sahibi veya İntifa Hakkı Sahiplerinin Dava Açma Hakkı

6762 sayılı eTK 381/1 maddesinde anonim ortaklıklarda pay sahiplerinin genel kurul toplantısına katılıp katılmamalarına göre, iptal davasını ikame edip edememeleri hususunu ve koşullarını açık ve ayrıntılı bir şekilde düzenlenmemiştir. İlgili maddede, toplantıya katılmayan pay sahiplerinin iptal davası açmalarına imkân tanınır iken, haksız olarak toplantıya alınmamış yahut da toplantıdan haksız yere çıkartılmış olan pay sahiplerinin durumu açık değildir. Söz konusu maddede her ne kadar "oyunu haksız olarak kullanmasına müsaade edilmeyen pay sahiplerinden" söz edilmiş ise de burada ifade edilen kimseler toplantıda hazır bulunan pay sahipleridir. Bu kişilerde zaten GK toplantısına katılmış ve alınan karara karşı olduklarını tutanağa geçirtmek suretiyle iptal davasını ikame hakkına sahiplerdir. Paysahibi ya da temsilci sıfatlarına haksız olarak itiraz edilmek suretiyle yahut da tehdit veya cebir kullanılarak GK toplantısına katılması engellenen kimselerin de, karara muhalefetlerini toplantı tutanağına geçirtmiş olup olmadıklarına bakılmaksızın söz konusu genel kurulda alınan kararlara karşı iptal davası açabilmeleri gerektiği, ancak, bu durumda bu kimselerin haksız yere toplantıya alınmadıklarını ya da toplantıdan dışarıya çıkma mecburiyetinde bırakıldıklarını kanıtlamaları gerekmektedir. Aksi durumda ise yönetimin ya da ortaklıkta çoğunluk pay sahiplerinin engellemesiyle toplantıya katılma imkânı ellerinden alınan pay sahiplerinin, hukuki korumadan yoksun bırakılmasının söz konusu olacağı belirtilmekte idi⁵⁷.

TTK 446/b maddesine göre, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ileri süren pay ve intifa hakkı sahiplerinin TTK 446/a maddesinde belirtilen koşulları yerine getirmeksizin iptal davası açabilecekleri kabul edilmiştir.

b) Yönetim Kurulu

TTK 446/c maddesine göre, yönetim kurulu da organ sıfatıyla GK kararlarının iptalini dava edebilir. YK toplanmak suretiyle iptal davası açmak için bir karar almalı ve bu kararı da oy çokluğuna göre almalıdır (TTK md. 390). Davanın açılması herhangi bir şarta bağlı değildir. YK'nun açmış olduğu

56 Moroğlu, s. 92, 245-247; Saka, s. 259-260.

57 Moroğlu, s. 249 vd; Teoman, s. 1210, 1393; Bu konu hakkında ayrıca bkz. Teoman, Ömer, Anonim Ortaklıklarda Pay Sahibinin Genel Kuruldan Çıkarılması, İktisat Maliye C. XIX, S. 10, 1973, s. 417-425.

davada, davalı olan anonim şirket, mahkemece atanacak olan bir kayyım tarafından temsil edilmelidir.

YK iptal davasını kendi menfaati için değil, tamamen ortaklığın çıkarını korumak ve ortaklığı doğması mümkün olabilecek maddi risklerden kurtarmak gayesiyle açacaktır. Başka bir deyişle, açılan iptal davası ortaklığı temsil sıfatıyla değil, yönetim kurulunun kendi namına açtığı bir davadır. Yukarıda da ifade edildiği gibi iptal davasının açılmasındaki amaç, ortaklığın menfaatini korumak ve söz konusu ortaklık menfaatlerini zorlayan GK kararlarını ortadan kaldırmaktır. Hatta şirketin yararına olabilecek bir davayı açmayı ihmal etmeleri halinde yönetim kurulunun TTK 553 ve devamı maddeleri gereğince sorumlu tutulacağı açıktır.

Yönetim kurulunun iptal davası açabilmesi için Türk Ticaret Kanunu'nda pay sahipleri için aranan GK kararına muhalefet etme, muhalefetini zapta geçirtme, toplantıya çağrının usulsüz olması ya da genel kurul toplantısına katılmaya yetkili olmayan kişilerin katılması gibi şartlar aranmamıştır. Genel kurulda oy hakkı bulunmayan yönetim kurulunun karar aleyhine muhalefette bulunması gerekmediği gibi, pay sahiplerinin tümünün karar lehine oy kullanmış olmaları da yönetim kurulunun dava açmasına engel teşkil etmemektedir. Bu durumda yönetim kurulu basiretli tacir gibi davranmakla yükümlüdür ve ortaklığın çıkarı iptal davasının ikamesini gerektiriyorsa, iptal davasını açmakla sorumlu olacaktır⁵⁸.

c) Yönetim Kurulu Üyelerinden Her Birinin İptal Davası Açma Hakkı

TTK 446/c maddesine göre, bir genel kurul kararının uygulanması YK üyelerinin kişisel sorumluluklarına yol açabilecek olduğu takdirde üyelerden her biri kararın iptalini dava edebilirler. Kişisel sorumluluk şirkete, pay sahiplerine veya üçüncü kişilere karşı sözkonusu olabilir. İlgili maddeye göre iptal davasının açılabilmesi için gereken iki önemli ön koşul vardır. Bunların ilki kararın uygulanabilir nitelikte olması, ikincisi, kararın uygulanmasının üyelerin kişisel sorumluluğuna neden olabilecek bir durum yaratmasıdır. Bu şartların eksik olması durumunda iptal davası açılmaz, açılması halinde de hâkim şartların oluşmadığını re'sen dikkate alarak davanın usul yönünden reddine karar vermelidir⁵⁹. Aynı şekilde, GK kararının uygulanmasına ihtiyaç bulunmayan durumlarda da iptal davasının dinlenmemesi ve reddi gerekmektedir.

İptal davası açmış bir YK üyesinin bu sıfatı dava sonuna kadar devam ettirmesi şart değildir. Dava

58 Moroğlu, s. 256; İlyasov, s. 61, Bahtiyar, s. 162; Saka, s. 263 vd.

59 Saka, s. 266; Bahtiyar, s. 162.

hakkı YK üyelerine GK kararının uygulanmasındaki kişisel sorumlulukları nedeniyle tanınmış olmasına göre, GK kararının uygulandığı sırada YK üyesi olmaları ve ayrıca kararın uygulanmasına katılmaları davacı sıfatları ve davalarının dinlenmesi için yeterlidir. Uygulanması durumunda cezai sorumluluğu gerektiren GK kararları hem kamu çıkarını ilgilendiren mutlak emredici nitelikteki ceza hükümlerine hem de ahlaka ve adaba aykırı olmaları nedeniyle aslında batıl kararlardır. Bundan dolayı da bu tür kararlar aleyhine iptal davası değil, tespit davasının açılması gerekmektedir. Açılacak tespit davası da Türk Ticaret Kanunu'nun md. 445 vd. hükümlerine tabi değildir. Sadece tespit davasının açılmasında hukuki bir yararın bulunduğu ispatlanması yeterli görülmektedir⁶⁰.

2) Davalı

GK kararının iptali davasında davalı, anonim ortaklıktır. Ortaklığı ise TTK md. 317 gereği, YK temsil eder. Fakat davayı YK açmışsa ortaklığı temsil etmek üzere bir kayyım atanmalıdır. Şirketin iflası halinde iflas dairesi, iflas dışında bir nedenle tasfiye durumunda tasfiye memuru, tasfiye amacına yönelik işlemlerle ilgili olarak alınan kararların iptali davasında şirketi temsil edebilir. Diğer işlemlerde YK temsil etmelidir. YK üyelerinin çoğunluğu bireysel olarak dava açmışsa, şirkete yine kayyım atanması gerekmektedir⁶¹.

Azınlık ve imtiyazlı pay sahipleri kurulu kararlarının iptali davalarında davalı sıfatı konusu TTK 454/7-8 maddelerinde düzenlenmiştir. TTK 454/7 maddesinde, imtiyazlı pay sahipleri kurulu kararlarının iptali ile ilgili olarak yönetim kurulunun, imtiyazlı pay sahipleri kurulunun onaylamama kararı aleyhine iptal davası açabileceği belirtildikten sonra, TTK 454/8 maddesinde "iptal davası genel kurul kararının onaylanmasına olumsuz oy kullananlara karşı yöneltilir" denilerek Yargıtay 11. HD. içtihatları doğrultusunda çözülmüştür. Her ne kadar, ilgili düzenleme imtiyazlı pay sahipleri kurulu kararları ile ilgili ise de kıyas yoluyla diğer özel kurullar kararlarına da uygun düştüğü ölçüde uygulanabileceği kabul edilmelidir⁶².

C. İptal Davasında Süre

Anonim ortaklık genel kurul kararlarına karşı iptal davası, kararın alındığı tarihten itibaren üç aylık süre zarfında açılabilir. (TTK 445/1 md.) İptal davaları için kanunda öngörülen bu üç aylık süre hak

---

60 Moroğlu, s. 258.

61 Moroğlu, s. 221-224; Bahtiyar, s. 163; Çevik, s. 656; Saka, s. 275 vd.

62 Moroğlu, s. 226.

düşürücü süre olması nedeniyle (TTK 448/2) hâkim tarafından da re'sen dikkate alınır. İptal davasının açılabilmesi için kanunda öngörülen sürenin hak düşürücü süre olması nedeniyle, bu süre geçtikten sonra açılan iptal davasını davalı ortaklık kabul etse bile, davanın görülme olanağı yoktur⁶³.

Sürenin başlangıç tarihi kararın alındığı gün olup, üçüncü ayın bu güne denk gelen gününün mesai bitim saatinde sonra erer. Üçüncü ayda, kararın alındığı güne denk gelen gün yoksa süre, üçüncü ayın son günü sona erer. Söz konusu karar bir tatil günü alınmış olsa bile, süre, üçüncü ayın tatil gününe denk gelen gününde sona erer. Üçüncü ayın son günü bir tatil gününe rastlar ise bu durumda, aksi sözleşmede öngörülmedikçe tatili takip eden günde dava açılabilir⁶⁴. Üç aylık sürenin geç öğrenilmiş olması veya pay sahibinin GK toplantısına katılmamış olması ya da toplantıdan haberdar olmaması durumu değiştirmez. Üç aylık süre emredici bir hüküm olduğundan, bu sürenin uzatılması veya kısaltılmasını öngören bir GK kararı ya da anasözleşme hükmü bâtıldır⁶⁵.

D. Yetkili ve Görevli Mahkeme

Genel kurul kararlarının iptali istemiyle açılacak iptal davalarında yetkili mahkeme, dava tarihinde ortaklık merkezinin bulunduğu yer mahkemesidir (TTK md. 445). İptal davasına ilişkin bu yetki kuralı kamu düzenine ilişkin ve kesin bir yetki kuralıdır. Bu sebeple, iptal davaları ile ilgili olarak yapılan yetki sözleşmeleri geçerli olmayacağı gibi, buna ilişkin bir GK kararı ya da anasözleşme hükmü de geçersiz sayılacaktır⁶⁶. İptal davası açıldıktan sonra ortaklık merkezinin başka bir yere taşınması açılan iptal davası bakımından bir etki doğurmaz. Ancak, üç aylık bekleme süresi zarfında ortaklığın yeni merkezinin bulunduğu yer mahkemesinde yeni bir iptal davasının açılması durumunda, önceki açılmış olan davanın sonraki davayla birleştirilmesi gerekmektedir.

Anonim ortaklık GK kararlarının iptaline ilişkin davalar, TTK 4/1 maddesi gereğince mutlak ticari dava niteliğindedir. TTK 5/1 maddesine göre, dava olunan şeyin değerine veya tutarına bakılmaksızın Asliye Ticaret Mahkemesi tüm ticari davalar ile ticari nitelikteki çekişmesiz yargı işlerine bakmakla görevlidir. Asliye Ticaret Mahkemesinin bulunmadığı yerlerde dava, Asliye Hukuk Mahkemesinde açılır.

---

63 Saka, s. 279; Domaniç, s. 660; Bahtiyar, s. 163.

64 Moroğlu, s. 258-259; Moroğlu, üç aylık dava açma süresini, kesin hükmün geçmişe etkili olmasından dolayı ve hukuk güvenliği nedenleriyle uzun bir süre olarak görmekte ve bu sürenin Almanya'da bir ay, İsviçre'de iki ay olduğunu belirtmiştir.

65 Çevik, s. 656; Moroğlu, s. 259.

66 Moroğlu, s. 261; Saka, s. 281 vd; Eriş, 218, 251.

E. Davada Uygulanacak Mahkeme Usulü

TTK 1521. maddesi gereğince paysahipleri tarafından açılacak iptal davalarında basit muhakeme usulü uygulanacaktır. TTK 446/c-d bentleri gereği, YK ve YK'nun her bir üyesinin açacakları iptal davası da aynı yargılama usulüne tabidir.

F. İptal Davasının Usul Hukukuna İlişkin Özellikleri

1) Teminat

TTK 448/3 maddesine göre, GK kararının iptali davasına bakan mahkeme, teminata kendiliğinden karar veremez. Bu hususta davalı anonim ortaklığın talebi gerekmektedir. Teminatın niteliğini ve miktarını mahkeme belirler. Bu teminat şirketin iptal davası nedeniyle uğrayabileceği zararların karşılanması için bir güvence oluşturması yanında, iptal davasının şirkete karşı bir baskı aracı olarak kötüye kullanılmasını önlemek gibi bir yarar da sağlayacaktır⁶⁷.

2) Üç Aylık Dava Süresinin Sona Ermesinden Önce Duruşmaya Başlanamaması

Anonim ortaklık GK kararlarının iptali için açılan davalarda TTK 448/2 maddesi gereğince, üç aylık sürenin geçmesinden önce duruşmaya başlanamaz. Bu hükümlerle kanunkoyucu, aynı kararlar ile ilgili açılacak iptal davalarının hepsinin birleştirilerek, aynı davayla ilgili birden fazla kararın alınmasını engellemek istemiştir. Başka bir ifadeyle, burada amaçlanan aynı konu ve sebebe dayanan davalarda yargısal birliğin sağlanmasıdır. Böylece, birden fazla şahıs tarafından ikame edilen iptal davalarının aynı davada çözüme kavuşturulması mümkün olur. İptal davalarının birleştirilerek görülmesine ilişkin hükmün emredici nitelikte olduğu düşünülür ise bu durumda üç aylık sürenin geçmesinden önce duruşmaya başlanamaması durumu da emredici nitelikte olması gerekir. Bunun sonucunda da tarafların üç aylık süre dolmadan duruşmaya başlanması hususunda kendi aralarında vardıkları açık ya da zımni anlaşma da geçersizdir⁶⁸.

---

67 Bahtiyar, s. 163; YK ve YK üyelerinden her birinin, iptal davasında teminat göstermesinin gerekip gerekmediği konusunda daha geniş bilgi ve tartışmalar için bkz. İlyasov, s. 76, Moroğlu, s. 265 vd.

68 Domaniç, s. 660; Moroğlu, s. 268; Saka, s. 294; Bahtiyar, s. 163.

3) Davaların Birleştirilerek Görülmesi

TTK 448/2 maddesine göre, birden fazla iptal davası açıldığı takdirde bu davaların birleştirilerek görülmesi zorunludur. Bu zorunluluk, kesinleşmiş iptal kararının bütün pay sahipleri, organlar ve diğer ilgililer için bağlayıcı olması nedeniyle, açılan birden fazla iptal davasının birbirinden farklı kesin hükümlere bağlanmasının önlenmesi gereğinden kaynaklanmaktadır. Birleştirilmesi gereken birden fazla davaların kim tarafından açıldığının önemi yoktur.

İptal davalarında birleştirme zorunluluğu, aynı genel kurulda alınmış, aynı kararlar için açılmış olan birden fazla iptal davaları bakımından geçerlidir. Aynı genel kurulda alınmış olmasına rağmen birbirinden farklı kararlar için açılan iptal davalarının birleştirilmesi söz konusu olmayacaktır. İptal davalarının birleştirilmesi, kanunen öngörülmüş bir zorunluluk olması nedeniyle, davaya bakan mahkeme, bu yönde herhangi bir talebin olup olmamasına bakmaksızın davaların birleştirilmesine re'sen karar verecektir.

Birden fazla iptal davasının birleştirilmesi sonucunda usul hukukunda ilişkin dava arkadaşlığı oluşur. Yukarıda belirtilen durum mahkemenin her davacı için aynı kararı vereceği anlamını taşımamaktadır. Burada unutulmaması gereken husus, iptal kararına ilişkin kesin hükmün herkes için geçerli olacaktır. Birleştirme veya bu talebin reddi kararı bağımsız olarak temyiz konusu yapılabilir⁶⁹.

4) Davanın Açıldığının ve Duruşma Gününün İlanı

TTK 448/1 maddesi gereğince YK veya onun yerine bu görevi hukuken üstlenmiş olan kayyım, iptal davasına ilişkin tebligatın davalı şirketçe alınmasını takiben, iptal davasının açılmış olduğunu ve ilk duruşma gününü "usulüne uygun şekilde" ilan eder ve şirketin internet sitesinden de duyurur. İlgili maddede "usulüne uygun" yapılır denildiğine göre, yapılacak ilanın, ortaklık ana sözleşmesinde belirtilen hükümler uyarınca yapılması gerekir. Usulüne uygunluktan amaç, yapılması düşünülen ilanın, Ticaret Sicili Gazetesi ile diğer iletişim vasıtalarında yayınlanmasını sağlamaktır⁷⁰.

İptal davasının duyurulmasının temel nedeni, bu davadan pay sahiplerinin, şirket alacaklılarının ve davaya müdahale etmesi muhtemel şahısların haberdar olmasını sağlamaktır. Ayrıca, ilan yoluyla açılmış olan diğer iptal davalarına bakan mahkemelerin birleştirme kararını alması da sağlanmış

69 Moroğlu, s. 270; Saka, s. 294-295; Bahtiyar, s. 163.

70 Moroğlu, s. 271; Çevik, s. 657; Saka, s. 291.

olacaktır.

İptal davasının sonuçları sadece iptal davasını açan davacıları değil, anonim ortaklığın tüm pay sahiplerini de bağlayıcı özellik taşıması sebebiyle, tüm ilgili şahısların bilgilendirilmesi açısından önem arz etmektedir. Yapılacak ilanın eksiksiz ve ilgili şahısları bilgilendirici nitelik ve açıklıkta olması gerekir. Örneğin; davanın tarafları, iddia ve talep, iptal davasının görüleceği mahkeme, davanın dosya numarası, duruşma günü ve saati ilanda yer almalıdır⁷¹.

İlgili maddede ilanın ne kadar süre içerisinde yapılacağına ilişkin kesin bir hüküm yoktur. İlanın, dava muhataplarının davayla ilgili gerekli hazırlıkları zamanında tamamlayabilmeleri için gerekli zaman dilimini sağlayacak makul süre içerisinde yapılması uygun görülmektedir. Ancak, her durumda ilanın, ilk duruşma gününden önce yapılmış olması gerekir. İlanın yapılmamış olması durumunda uygulanacak müeyyidenin ne olacağı hususu hükme bağlanmamıştır. Ancak, ilanın süresinde ve gereği gibi yapılmaması sonucu zarara uğrayan kişilerin YK üyelerine ya da ilanı yapmakla yükümlü olan diğer kişiler aleyhine tazminat davası açabilecekleri kabul edilmelidir⁷².

5) İptal Davasına Müdahale

Hukuk sisteminde dava iki taraf bakımından etki ve neticelerini göstermektedir. Başka bir ifadeyle, yargılama konusu olan davanın iki tarafı vardır; davacı ve davalı. Bu iki taraf haricinde üçüncü şahısların davada, iki taraftan bağımsız olarak, taraf sıfatıyla yer almaları mümkün değildir. Ancak, usul hukuku sistemimizde önceden açılmış olan davaya taraf olarak sonradan müdahil olmak isteyen şahıslar bakımından, fer'i ve asli müdahil sıfatıyla davaya taraf olma imkânı öngörülmüştür. Fer'i müdahalenin kanunen tanınmış bir hak olmasına karşın asli müdahale, doktrinde kabul edilmiş müdahale şeklidir⁷³.

TTK 445 vd. maddelerinin usule ilişkin özel hükümleri saklı kalmak koşuluyla, HMK hükümleri iptal davaları hakkında da uygulanır (TTK md. 4/2, 5) HMK'nun 65 vd. hükümlerine göre iptal davalarına müdahale mümkündür. Ancak, davaya müdahale için sadece hukuki yarar yeterli olmayıp, müdahale talep edenin hakkının veya borcunun müdahale talep ettiği davanın sonucuna bağlı olması gerekmektedir. İptal davası hakkı ve davaya müdahale hakkı, paysahiplerine ayrı kanunlarla tanınmış

71 İlyasov, s. 77 vd; Domaniç, s. 661.

72 Moroğlu, s. 272; Bahtiyar, s. 163.

73 İlyasov, s. 82.

birbirinden bağımsız haklardır. Bunlardan birinin kullanılması imkanı diğerinin kullanılmasını engellememelidir⁷⁴.

6) Genel Kurul Kararlarının Uygulanmasının Ertelenmesi

Anonim ortaklıklarda idare ve temsil yetkisi yönetim kuruluna aittir. Bununun sonucunda da YK, genel kurul tarafından alınmış olan kararları kanuna ve anasözleşmeye aykırı olmamak şartıyla uygulamakla yükümlüdür. Söz konusu kararların sebepsiz yere uygulanmaması durumunda, yönetim kurulu, ortaklığın uğramış olduğu muhtemel zararlardan sorumlu olacaktır (TTK md. 553). Ancak, iptali dava edilmiş olmasına rağmen YK tarafından uygulanmış olan bir kararın sonradan mahkemeye iptali ve hükmün kesinleşmesi halinde taraflar için ve özellikle davalı şirket ve YK bakımından giderilmesi güç ve ağır hukuki sonuçlar doğurması muhtemeldir. İşte bu nedenle TTK 449. maddesi mahkemeye, dava konusu olan kararın yürütülmesinin ertelenmesi yetkisini vermiştir. Mahkeme, YK üyelerinin görüşünü aldıktan sonra bu kararı verecektir⁷⁵. Davacının ertelemeye ilişkin talebi, davalı AŞ tarafından kabul edilmişse artık YK üyelerinin dinlenmelerine gerek yoktur.

Ertelene kararının uygulanabilmesi için, alınan GK kararının henüz icra edilmemiş olması gerekir. GK kararı bir defa uygulanıp hüküm ve sonuçlarını doğurduktan sonra, GK kararının yürütülmesinin durdurulması söz konusu olamaz⁷⁶.

İlgili düzenlemeye göre, GK kararının uygulanmasının ertelenebilmesi için, GK kararı hakkında iptal veya kesin hükümsüzlüğün tespiti davası açılmış olması zorunludur. GK kararının uygulanmasının ertelenmesi, ihtiyati tedbir niteliği taşımaktadır. TTK 445. maddesine göre YK veya bu kurulun üyeleri tarafından açılmış olup da kararın uygulanmasının ertelenmesinin bu kişiler tarafından mahkemeden talep edilmesi halinde, bu kişiler şirketin organı veya organı oluşturan üyeler olarak görevleri gereği dava açmak durumunda olduklarından teminat göstermelerine hükmedilmemelidir⁷⁷.

---

74 Moroğlu, s. 273, 276; Saka, s. 297-300.

75 Teoman, s. 1810; Bahtiyar, s. 163; Saka, s. 300 vd.

76 Teoman, s. 1811.

77 Moroğlu, s. 279.

7) İptal Davasında Müddeabih

İptal davasında iptali dava olunan kararın değeri, bu karara bağlı yarar veya çıkarın para olarak ifadesidir. Dava olunan şeyin (müddeabihin) değeri her davada olduğu gibi genel kurul kararlarının iptali davaları bakımından da önemlidir. Genel kurul kararlarının iptali davalarına bakacak görevli mahkemenin, iptale konu olan kararın değerine göre belirlenmesi gerekir. Taraflar bu tutar üzerinde uyuşmazlarsa kararın değeri davaya bakan hakim tarafından takdir ve tayin edilir. GK kararlarının iptali davasında da diğer davalarda olduğu gibi dava olunan şeyin (müddeabihin) değerinin belirlenmesi, dava ekonomisi açısından önemli yer teşkil etmektedir. Dava değerinin belirlenmesinin önemi kendini, iptal kararının temyize tabi olup olamayacağı; karar düzeltme talebinde bulunup bulunulamayacağı (HMK md. 362/1-a); nisbi ilam harcının hesaplanması ve nisbi vekalet ücretinin belirlenmesinde gösterir. Ancak, temyiz veya buna cevap dilekçesinde talep edilmiş olmak koşuluyla iptal davası sonucunda verilen hükmün temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması zorunludur (HMK md. 369/2).

İptal davasında dava değerinin nasıl belirleneceği konusunda açık bir düzenlemenin bulunmaması, bu hususta uygulamada çeşitli zorluk ve karışıklıkların meydana gelmesine sebep olmaktadır. Uygulama da süren bu karışıklık ve tereddütlerin giderilmesi için doktrinde sorunun Alman ve İsviçre hukukunda olduğu üzere, köklü çözüme gidilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Moroğlu'na göre; müddeabihin değerinin belirlenmesi konusunda davacının kararın iptal edilmesindeki yarar ve çıkarı ile davalı ortaklığın kararın geçerli kalmasındaki yarar ve çıkarı birlikte ölçü alınmakla beraber, iptal davasının davacı bakımından reddedilmesi halinde (dava giderlerinin üstlenilmesi nedeniyle) mali rizikosu yüksek ve dolayısıyla zor açılabilir bir dava olmaktan çıkarmak için de (Alman kanun koyucusu tarafından getirilen düzenleme gibi) müddeabihin değerinin belirlenmesi bakımından bir üst sınır konulmalıdır⁷⁸.

G. Kötüniyetle İptal Davası Açanların Sorumluluğu

TTK 451. maddesine göre GK kararları aleyhine kötüniyetle iptal davası açan davacılar, şirketin bu yüzden uğradığı zararlardan müteselsilen sorumlu olurlar. Davacıların iptal davası nedeniyle şirkete verdikleri zararlardan sorumlu tutulabilmeleri için bu davayı kötüniyetle açmış bulunmaları ve kural olarak davanın reddedilmiş olması gerekmektedir. Davacıların kötüniyeti sadece şirkete zarar vermek

---

78 Almanya ve İsviçre uygulaması hakkında daha geniş bilgi için bkz. Moroğlu, s. 285-287.

şeklinde bir kasıt olabileceği gibi; bir takım kişisel ve bencil isteklerini şirkete zorla kabul ettirebilmek için iptal davasının bir baskı ve yıldırma amacı olarak kullanılması şeklinde de olabilir⁷⁹.

İlgili hüküm, her ne kadar iptal davası yolu ile ortaklığın gereksiz zararlara uğratılmasını önlemek amacıyla getirilmiş bir hüküm olsa da pratikte uygulanması bakımından yetersiz kaldığı gerekçesiyle doktrinde gereksiz bir hüküm olarak görülmekte ve eleştirilmektedir. Moroğlu, davacıların sorumlu tutulabilmesi için şart olan kötü niyetin, yani kastın uygulamada kanıtlanmasının çok zor olduğu gerekçesi ile söz konusu hükmü gereksiz bulmaktadır. Aynı görüşe göre, kötü niyetle veya kusurlu olarak iptal davası açmak BK 49/2 maddesi gereğince haksız bir eylemdir. Bu türden sorumluklara karşı ortaklığı BK hükümleri vasıtasıyla yeterli derecede korumak mümkün iken, bu tür sorumlulukları Türk Ticaret Kanunu'nun 451. hükmü ile daha dar kapsamda sınırlamak bizatihi koruma amacının kendisine aykırıdır ve kötünietli açılmış olan bir iptal davasının dinlenmemesi gerekir⁸⁰.

H. Genel Kurul Kararının İptaledilebilirliğinin Yeni Bir Kararla Giderilmesi

Anonim ortaklık genel kurulunda alınmış bir karar, hukuken sakat olarak meydana gelmiş ve bu sakatlığın sonradan fakat mahkemece iptal kararı verilmeden önce yine bir başka genel kurul kararıyla giderilip giderilemeyeceği konusunda hukukumuzda bir düzenleme mevcut değildir. Bu konu ile ilgili düzenlemenin olmamasına rağmen, sakatlığı fark edilmiş genel kurul kararının mahkemeye başvurmadan ya da mahkeme kararını beklemeden düzeltilme imkânının olup olmadığı hususunda Türk hukuku bakımından bir engel bulunmadığı gibi; buna cevaz verilmesinin önemli yararları da vardır⁸¹.

Bu yönde bir düzenlemenin Türk hukuk sistemi açısından da önemli katkılar sağlayacağı, doktrinde de yazarlar tarafından da genel olarak kabul edilmektedir. Bunun için iptal edilecek kararın, konu ve anlam bakımından aynı ve hukuken geçerli bir başka karar ile düzeltilmesi halinde, önceki kararın geçmişe etkili olarak ortadan kalkacağı, artık hukuki yönden sakat olan eski genel kurul kararının etkisini yitireceği kabul edilmektedir. GK kararı hakkında önceden iptal davası açılmış ise, iptal davasının tüm mahkeme ve avukatlık masraf ve ücretleri, iptale konu olan davanın alınmasına,

---

79 Moroğlu, s. 290; Saka, s. 307; Teoman, s. 1592-1598.

80 Moroğlu, s. 290-291; Teoman, s. 1597 vd; Saka, s. 307.

81 Moroğlu, s. 309, 311.

sonradan da söz konusu davanın teyidinde neden olan anonim ortaklıktan tahsil edilecektir⁸².

Kararın düzeltilmesinden sonra, açılmış olan iptal davasının da reddedilmesi gerekmektedir. Ancak, düzeltme kararının alınmasına kadar olan süre için sakat genel kurul kararının iptalini sağlamakta hukuki yararı bulunduğunu davacı kanıtlar ise bu durumda iptal davasına devam edilir. Bu durumda davacının dava hakkı korunur. Ancak, bu durumda dikkat edilmesi gereken önemli husus, düzeltilecek olan genel kurul kararının konu ve anlam bakımından aynı olan kararlarla düzeltilmesi gerektiğidir. Aksi takdirde, yeni bir karar alınmış olur. Bu kararında eski karar ile hukuki bakımdan hiçbir bağlantısı olmayacaktır⁸³.

I. Bir Genel Kurul Kararının Yeni Bir Genel Kurul Kararıyla İptali

Anonim ortaklığın genel kurulda daha önce almış olduğu hukuken sakat, geçerliliğini ve güncelliğini kaybetmiş, mahkeme kararıyla kısmen ya da tamamen iptali mevzu bahis olan kararlarını sonradan bir başka genel kurul kararıyla iptal etmesinde hukuki açıdan bir engel bulunmamaktadır. Ancak, bu konuda kanunda öngörölmüş bir engel durumunun olmaması gerekir. Örneğin, TTK 548. maddesine göre şirket GK kararıyla feshedilmiş ise pay sahipleri arasında şirket malvarlığının pay sahipleri arasında dağıtılmasına başlanmış ise, fesih kararını iptal eden GK kararı geçersiz bir karar olur⁸⁴.

Keza yenilik doğurucu niteliği ile şirket içi ve şirket dışı ilişkilerde kişiler lehine bir takım haklar doğurmuş olan GK kararlarının yeni bir kararlarla geri alınmaları veya iptal edilmeleri de geçmişe etkili sonuçlar doğurmaz. Örneğin, şirketin YK üyeleri ile yöneticilere karşı herhangi bir tazminat talebi hakkının bulunmadığı anlamına gelen (menfi borç ikrarı niteliğinde) yenilik doğurucu hukuki işlem olan ibra kararları da yeni bir kararlarla geçmişe etkili sonuç doğuracak şekilde geri alınamazlar ve iptal edilemezler⁸⁵.

Bir GK kararının, mahkeme kararıyla iptal edilmesi ile bir başka genel kurul kararıyla iptal edilmesi arasında önemli fark bulunmaktadır. Genel kurul kararının kesinleşmiş mahkeme ilamıyla iptal edilmesi durumunda iptal konusu karar, ortaklığın iç ilişkisinde ve üçüncü kişiler ile olan ilişkilerinde geçmişe etkili olarak hüküm ve sonuç doğuracaktır. Bu durumun aksine önceki kararın genel kurul

---

82 Teoman, Ömer, Anonim Ortaklıkta İptal Edilebilir Genel Kurul Kararlarının Doğrulanması, İktisat Maliye, C. XVII, S. 12, 1971, s. 545-551, s. 551 vd.

83 Moroğlu, s. 311.

84 Moroğlu, s. 313.

85 Moroğlu, s. 314

kararı ile iptal edilmesi durumunda ise aynı durum söz konusu olmayacaktır. Başka bir ifadeyle, yeni karar, geçmişe etkili hüküm ve sonuç doğurmayacaktır. Bir GK kararının bir başka GK kararıyla iptali durumunda, iptal edilen karar ile iç ve dış ilişkide belirli kişiler lehine doğmuş olan haklar ortadan kalkmaz. Bununla beraber, önceki kararı iptal eden yeni GK kararının da TTK md. 445 ve 447 hükümleri gereğince iptalinin dava edilebilmesi söz konusudur. Bu durumda mahkeme kararının geçmişe etkili olduğu düşünülür ise, GK kararıyla iptal edilen karar, yeniden geçerli hale gelecektir⁸⁶.

Hakkında iptal davası açılmış bir karar, sonradan yeni bir GK kararıyla iptal edilmesi durumunda, artık mahkemenin iptal davasını reddetmesi gerekir. Başka bir deyişle, iptal sonrası artık önceki GK kararının geçerliliği kalmayacaktır. Ancak, iptal davasını açan şahıs, dava konusu kararın GK tarafından iptali tarihine kadar olan zaman için mahkemece iptaline hükmedilmesinde hukuki bir yararının bulunduğunu kanıtlarsa, iptal davasına devam edilmeli ve sonuçlandırılmalıdır. Bu durum genel kurulun iptal kararından sonra mahkemede dava açılması halinde de geçerlidir⁸⁷.

J. İptal Talebinin Reddedilmesine ve Kabulüne İlişkin Kesin Hükümlerin Etkisi

1) İptal Talebinin Reddedilmesi Halinde

İptal davasının mahkeme tarafından reddedilmesi durumunda bu karar sadece davanın tarafları ve külli halefleri arasında bağlayıcıdır. (HMK md. 303/3) Davaya taraf olmayan pay sahipleri ve ilgili şahıslar tarafından daha sonra yeni bir iptal davasını açılabilmesi hukuken mümkündür. Ancak, Moroğlu'nun da haklı olarak belirttiği üzere, iptal davalarına üç aylık sürenin geçmesinden önce başlanamayacağı ve açılan tüm iptal davalarının birleştirilerek görüleceği düşünülürse (TTK. md. 448/2) bu hususun pratikte uygulanması mümkün görünmemektedir⁸⁸.

2) İptal Talebinin Kabulü Halinde

Açılmış olan iptal davası sonucu mahkeme, GK kararının iptaline karar verirse, kesinleşen hüküm davada taraf olsun olmasın bütün pay sahipleri ve dolayısıyla şirket organları (YK) ve organ üyeleri için bağlayıcıdır (TTK md. 450). İptal kararı inşai nitelikte bir karar olduğundan iptale ilişkin kesin hüküm, üçüncü kişiler hakkında da sonuçlarını doğurur ancak, iyiniyetli üçüncü kişilerin hakları TTK

---

86 Moroğlu, s. 314-315.

87 Moroğlu, s. 316.

88 Moroğlu, s. 292.

md. 371/1 ve 371/4 gereği saklıdır⁸⁹.

TTK 450. maddesinin lafzından anlaşılmasına rağmen, verilen hüküm geçmişe etkilidir. Bunun nedeni, iptal hükmünün inşai niteliği değil, hukuk sistemimizde, hukuki işlemlerin feshi (iptali) bildirimlerinin (BK md. 28, 30, 37-38) ve kesinleşmiş mahkeme kararlarının (MK md. 83, 149, 557, 560 ve BK md. 286/2) geçmişe etkili olduğunun kabul edilmesidir. Ancak geçmişe etki, ortaklık iç ilişkilerinde ve ayrıca, iptal edilen kararın ortaklık ile üçüncü kişiler arasındaki hukuki ilişkinin unsuru veya geçerlik şartı olduğu durumlarda gündeme gelir. Örneğin, görev süreleri dolmadan YK üyelerinin azline ve yeni üyeler seçimine dair GK kararı iptal edilmiş ise, bu tarihte süreleri dolmamış eski üyeler görevlerine dönerler. Fakat seçimleri iptal edilen YK üyelerinin görev başında iken, ortaklığı temsilen iyi niyetli üçüncü kişilerle yaptıkları işlemler, md. 371 ve hukuki görünüş teorisi uyarınca geçerli kalacak; yine bu arada yaptıkları GK davetleri de geçerli sayılacaktır⁹⁰.

3) İptali İstenen Kararın Düzeltilerek Onanması

Dava konusu GK kararının iptaledilebilir olduğu sonucuna varan mahkemenin hükmü sadece kararın iptaline dair olmalıdır. Mahkeme GK yerine geçerek doğru olan kararı da belirleyip hüküm altına alamaz. Böyle bir yetki iptal davasının amacını ve işlevini aştığı gibi, şirketin ticari kararlarının mahkemede alınmasına yol açması bakımından da kabul edilemez⁹¹.

Ancak, genel kurulda kullanılan oyların toplantı başkanlığınca yanlış sayılması; olumlu kararın alınabilmesi için kanunda veya ana sözleşmede öngörülen oy sayısı veya oranının gözden kaçırılması, oy hakkından yoksunluk, hata, hile ya da tehdit yoluyla geçersiz olan oyların alınan kararı etkilemiş olması nedeniyle kabul kararı yerine red kararı ya da tersi olması ve bu durumun toplantı tutanağına geçirilmesi genel kurulun hukuken başka bir karar alabilmesinin mümkün bulunmadığı durumlarda iptal istemi ile birlikte ve ona bağlı olarak talep edilmiş olmak koşuluyla doğru olan kararın tespitinin de talep ve dava edilebilmesine ve mahkemece de (haklı bulunması halinde) bu talep doğrultusunda hüküm kurulması, yukarıda belirtilen durumun istisnaları olarak gösterilebilir. Bu hallerde, genel kurulun yetki ve ticari kararlarının mahkemeye bırakılması söz konusu olmayıp, doğru ve hukuken gerekli olan sonuca ulaşılmasının gereksiz yere geciktirilmesinin önüne geçilmiş olacaktır. Ancak, mahkeme, doğru karara ancak HMK 26. maddesi gereğince davacı tarafın talep etmiş olması ve genel

89 Bahtiyar, s. 164.

90 Bahtiyar, s. 164; Moroğlu, s. 293 vd.

91 Moroğlu, s. 297; Aynı yönde, Teoman, s. 1586.

kurulun gerçek veya hukuken olması gereken iradesinin hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde belli olması halinde hükmedecektir⁹².

K. İptal Kararlarının Temyizi

TTK 448. maddesinin kenar başlığında her ne kadar "kanun yolu" yazılmış olmasına rağmen madde metninde kanun yolunun gösterilmediği eleştirisi getirilmektedir⁹³. İptal davasına bakan gerek asliye ticaret gerekse bu sıfatla davaya bakan asliye hukuk ve sulh hukuk mahkemelerinin nihai kararlarına karşı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 427/1 hükmü gereğince süresi içerisinde temyiz yoluna başvurulabilir. Bu süre asliye mahkemelerince verilen nihai kararlar için 15 gün, sulh hukuk mahkemelerince verilen nihai kararlar için ise 8 gündür. Söz konusu temyiz başvuru süreleri, nihai kararların ilgili taraflara tebliğ edilmesi ile başlamış olur (HUMK md. 432/1)⁹⁴.

GK kararlarının iptali davası TTK 1521. maddesi uyarınca basit muhakeme usulüne tabi olduğu ve davanın görülmesine adli tatil süresi içerisinde de bakılmasına devam edildiği için söz konusu temyiz süreleri adli tatil aşamasında da işlemeye devam eder. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 177. maddesinde öngörülen 7 günlük ek süreden istifade söz konusu olmayacaktır.

2797 sayılı Yargıtay Kanunu'nun 14. maddesi gereğince genel kurul kararlarının iptali davalarına ilişkin nihai kararlara ilişkin olarak yapılan temyiz başvurularında temyiz mercii Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'dir. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 438/1 maddesine göre, temyiz isteminde bulunan taraflar incelemenin duruşmalı yapılması talebinde bulunabilirler.

Temyiz yoluna başvurulmasının, kararın icrasını durdurmadağı öğretide ifade edilmektedir. Yargıtay 11. HD ise 12.9.2000 Tarih, 2000/7323 E., 2000/644 K. sayılı kararında, GK kararlarının iptali davası sonucunda verilen kararların Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun madde 443/No.4 (HMK md. 367/2) kapsamına giren ve kesinleşmedikçe icra edilemeyecek kararlardan oldukları ve bu nedenle de icranın ertelenmesi istemine konu teşkil edemeyeceği görüşünü benimsemiş bulunmaktadır. Moroğlu ise, HUMK md. 389 vd. hükümleri gereğince, yerel mahkeme kararının temyizi ile birlikte

---

92 Moroğlu, s. 300.

93 Bahtiyar, s. 163.

94 6217 sy. Kanunla 6100 sy. HMK'na eklenen geçici 3. maddeye göre, İstinaf Mahkemelerinin Resmi Gazetede ilan edilecek olan göreve başlama tarihine kadar 1086 sy. HUMK'nun temyize ilişkin yürürlükteki hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği, ve İstinaf Mahkemelerinin göreve başlamaları tarihinden önce aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş olan kararlar hakkında kesinleşinceye kadar 1086 sy HUMK'nun 5236 sy. Kanunla yapılan değişiklikten önceki 427 ile 454. maddelerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Bu nedenle, bu bölümde eski kanuna atıfta bulunulacaktır.

dava konusu GK kararının icrasının ertelenmesinin teminat karşılığı ya da teminatsız olarak Yargıtay'dan istenebileceği görüşünü savunmaktadır⁹⁵.

L. İptal İlamının Ticaret Siciline Tescili

TTK 450. maddesine göre, YK kesinleşmiş iptal ilamının bir suretini derhal, yani kusurlu bir gecikme olmaksızın ticaret siciline tescil ettirmek ve internet sitesine koymak zorundadır. Kesinleşmiş bir mahkeme ilamının şirketin internet sitesine konulması zorunludur. Kanun metninde ticaret siciline vermekten değilde tescil ettirmekten söz edildiğine göre, buradan anlaşılması gereken her türlü kararın değil, sadece, tescili kanunen zorunlu olan kararların iptaline dair kesin hükümlerin tescili ettirilmesi gerektiği anlaşılmalıdır. Tescil için kesinleşmiş mahkeme ilamının bir dilekçeyle birlikte ticaret siciline sunulması gerekmektedir. YK, tescil işleminin zamanında yerine getirilmemesi durumunda meydana gelecek zararlardan ortaklığa, pay sahiplerine, şirket alacaklarına ve üçüncü şahıslara karşı sorumludur⁹⁶.

---

95 Moroğlu, s. 282-284, 289.

96 Moroğlu, s. 301.

SONUÇ

Anonim ortaklıklarda kararların alınmasında kural olarak çoğunluk ilkesi geçerlidir (TTK md. 418, 421). Oy çoğunluğunu elinde bulunduran pay sahipleri, ortaklığın yönetim ve denetim organlarını oluşturmak, ortaklık anasözleşmesini değiştirmek gibi hayati öneme haiz konularda kendi menfaatleri doğrultusunda karar alma şansını elde etmiş olurlar. Bu durum ister istemez azınlıkta kalan pay sahiplerini de bağlar. Başka bir ifadeyle, anonim ortaklık genel kurulunda çoğunluğu oluşturan pay sahiplerinin oyları sonucu alınmış olan bir karar, azınlıkta kalan pay sahiplerinin menfaatlerini ihlal edici nitelikte dahi olsa onlar adına da hüküm ifade edecektir. Hatta genel kurula katılıp da karara muhalif oy verenler için bile bu karar bağlayıcıdır (TTK md. 423).

Genel kurul kararları hukuki muamele niteliğinde olduğundan sakatlık söz konusu olduğu durumlarda iptali istenebilir. Paysahiplerine sakat olan genel kurul kararları için iptal davası açma hakkı, kanun tarafından tanınan hak olduğu için bu hakkın hiçbir şekilde kısıtlanması söz konusu olamayacaktır. TTK 445-451. maddelerine göre genel kurul kararının iptali için bir GK kararının bulunması ve bu GK kararının kanuna, anasözleşmeye veya dürüstlük kuralına aykırı olması gerekmektedir. İptal davası üç aylık süreye tabidir ve genel kurul kararının yokluk ve butlan iddiasının aksine, söz konusu kararların iptaledilebilirliği “itiraz” ve “def’i” yoluyla ileri sürülemeyeceği gibi, mahkeme tarafından da re’sen nazarı itibara alınmaz. Açılmış olan iptal davası sonucu mahkeme, GK kararının iptaline karar verirse, kesinleşen hüküm davada taraf olsun olmasın bütün paysahipleri ve dolayısıyla şirket organları (YK) ve organ üyeleri için bağlayıcı ve geçmişe etkilidir (TTK md. 450).

İptal kararı inşai nitelikte bir karar olduğundan iptale ilişkin kesin hüküm, üçüncü kişiler hakkında da sonuçlarını doğurur ancak, iyiniyetli üçüncü kişilerin hakları TTK md. 371/1 ve 371/4 gereği saklıdır. Dava konusu GK kararının iptaledilebilir olduğu sonucuna varan mahkemenin hükmü sadece kararın iptaline dair olmalıdır. Mahkeme GK yerine geçerek doğru olan kararı da belirleyip hüküm altına almamalıdır. TTK 450. maddesine göre, YK kesinleşmiş iptal ilamının bir suretini derhal, yani kusurlu bir gecikme olmaksızın, ticaret siciline tescil ettirmek ve internet sitesine koymak zorundadır.

KAYNAKÇA

- Ansay, Tuğrul** : Anonim Şirketler Hukuku Dersleri, Ankara, 1973.
- Arslanlı, Halil** : Kollektif ve Komandit Şirketler, İstanbul, 1960.
- Bahtiyar, Mehmet** : Ortaklıklar Hukuku, 7.Bası, İstanbul, 2012.
- Çevik, Orhan Nuri** : Anonim Şirketler, Ankara, 2002.
- Deryal, Yahya** : Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Hukuki Niteliği, Prof. Dr. Fehiman Tekil'in Anısına Armağan, İstanbul, 2003.
- Domaniç, Hayri** : Anonim Şirketler, İstanbul, 1988.
- Eren, Fikret** : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul, 2003.
- Eriş, Gönen** : Anonim Şirketler Hukuku, Ankara, 1995.
- Hirsch, Ernst** : Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul, 1948.
- İlyasov, Muhammet** : Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararlarının İptali, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2009.
- İmregün, Oğuz** : Anonim Ortaklıklar, 4. Bası, İstanbul, 1989.
- İmregün, Oğuz** : Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararlarına Karşı Kanun Yolları, Prof. Dr. Fehiman Tekil'in Anısına Armağan, İstanbul, 2003.
- İmregün, Oğuz** : Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararlarına Karşı Pay Sahiplerinin İptal Davası Açma Hakkı, Prof.Dr. Hayri Domaniç'e Armağan, İstanbul, 1995.

- Moroğlu, Erdoğan** : Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 6. Baskı, İstanbul, 2012.
- Moroğlu, Erdoğan** : Hukukî Mütalâalar, İstanbul, 2007.
- Özer, Işık** : Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve Genel Kurulun Elektronik Ortamda Toplanması ve Karar Alması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006.
- Poroy, Reha/
Tekinalp, Ünal/
Çamoğlu, Ersin** : Ortaklıklar ve Kooperatifler Hukuku, Adi Ortaklık, Ticaret Ortaklıklarına İlişkin Genel Hükümler, İstanbul, 2005.
- Saka, Zafer** : Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul, İstanbul, 2004.
- Tekil, Fehiman** : Hükümsüzlük ve İptal Edilebilirlik Ayrımı Hakkında Bir Yargıtay Kararı Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, 2. Bası, İstanbul, 2001.
- Teoman, Ömer** : Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Birden Fazla Paya Sahip Olan Ortaklar Bir Öneri Konusunda Aynı Zamanda Olumlu ve Olumsuz Oy Kullanabilirler, İktisat Maliye, C.XVII, S. 4, 1971, s. 149-161.
- Teoman, Ömer** : Yaşayan Ticaret Hukuku, Hukuki Mütalâalar, C.I-II, 2. Bası, İstanbul, 2011.
- Teoman, Ömer** : Oy Hakkından Yoksun Pay Sahiplerinin Karara Katılmış Bulunmaları Nedeniyle Açılan İptal Davasında Anonim Ortaklık Bu Katılmanın Oylama Sonucunu Etkilemediği Savunmasını Yapamaz, Yargıtay'ın TK. md. 361, f. 3, c. 2'nin Uygulama Alanına İlişkin Görüşünün Eleştirisi, İktisat Maliye, C. XXIX, S. 9, 1982, s. 365-368.

- Teoman, Ömer** : Anonim Ortaklıkta Paylar Üzerinde İntifa Hakkı Bulunması Durumunda Oy Hakkı Dışındaki Yönetim Haklarının Kimin Tarafından Kullanılacağı Sorunu, Ekonomik Hukuk Dergisi, S. 4, 1978, s. 49-60.
- Teoman, Ömer** : Anonim Ortaklıklarda Pay Sahibinin Genel Kuruldan Çıkarılması, İktisat Maliye, C. XIX, S. 10, 1973, s. 417-425.
- Teoman, Ömer** : Anonim Ortaklıkta İptal Edilebilir Genel Kurul Kararlarının Doğrulanması, İktisat Maliye, C. XVII, S. 12, 1971, s. 545-551.
- Yiğit, İlhan** : Anonim Ortaklık Genel Kurulunun İşleyişi ve Ortaya Çıkan Sorunlar, İstanbul, 2005.